

ning er ulovlig anlagt, og en Udbedring af Fæstningen maa ogsaa være ulovlig, saa længe der i saa Henseende ikke er vedtaget noget af Rigsdagen. Efter Venstres Mening burde den sløjfes; ogsaa efter min Mening burde den sløjfes. Men at arbejde i Retning af at udbedre den og udvide den, forekommer mig, er at arbejde i en Retning, som er ganske i Modstrid med, hvad Venstre har proklameret, den Gang det endnu var Oppositionsparti, og ganske i Modstrid med, hvad Venstre har lovet Befolkningen at ville virke for som Regeringsparti, naar det en Gang kom til Magten. Disse Foranstaltninger, som jeg har nævnt, forekomme mit Parti og mig i høj Grad faretruende for Landet. Jeg skal ikke her komme ind paa Kombinationer angaaende Udlandets Stilling over for os. Men det forekommer mig at være rigtigt, hvad der blev sagt af Holstein-Ledreborg, hvad der blev sagt fra Venstres Side i den Tid, Kampen om Fæstningen stod, at ved denne Foranstaltning gjorde vi os interessante i Evropas Øjne; de Magter, der strides, faa Opmærksomheden henledet paa os og ville maaske tvinge os til at tage Standpunkt i deres Stridigheder eller bemægtige sig Københavns Befæstning som Middel til at føre deres egne Krige. Hvis noget saadant skulde indtræffe, vilde det blive noget ganske forfærdeligt. Thi man maa jo vide — i alt Fald staar det klart for mig —, at saaledes som den moderne Krig føres, er ingen Befæstning i Stand til at beskytte en By mod Bombardement. Hvis Udlandets Øjne blev henledede paa os derved, at vi bleve interessante ved vores Foranstaltninger, saa at der fra Udlandets Side blev lagt Beslag paa Adgangen til vor Fæstning, vilde man uanset alle de Fæstningsværker, vi have, eller som vi ville være i Stand til at bygge, dog kunne slynge Granater i massevis ind i København. Den Krigsførelse, der nu finder Sted, viser, at man nu ikke mere bryder sig om Fæstningsværker paa fast Grund, og at de ikke have meget at sige over for de moderne Krigsskibe, der jo frembyde et lille bevægeligt Maal, som det er vanskeligt at træffe fra Befæstningen, hvorimod det store Maal som Fæstningen, og hvad der ligger bagved den, frembyder, sagtens kan naas af det langt-rækkende Skyts, som kan sprede Ulykker og Ødelæggelse om sig. Det forekommer mig, at det er saa alvorlige Ting, at vi maa kræve Oplysninger fra Regeringen om, hvorledes det forhold sig.

Foruden hvad allerede har nævnt,

er der en Ting, som jeg til Slutning vil nævne, det er de indkaldtes og deres Familiers Stilling. Den stedfundne hovedkuld's Indkaldelse, hvorved Familieforsørgere ere blevne revne bort fra deres Familier, fremkalder selvfølgelig Ulykke i meget høj Grad. Mange af de indkaldte, der have været arbejdsløse i lang Tid, nylig have faaet Arbejde og nylig ere blevne i Stand til igen at tjene noget til deres Familiers Underhold, ere nu pludselig blevne satte ud paa Forterne, og deres Familier blevne prisgivne Nød og Elendighed. Ikke alene Arbejderne ere blevne udsatte for noget saadant, men ogsaa de Forretninger, som ere afhængige af Forretningsmandens egen Nærværelse, og det gælder vist de fleste af de mindre Forretninger, udsættes for at blive ruinerede ved disse Foranstaltninger, som Regeringen har truffet. Og har det nu været nødvendigt at træffe disse Foranstaltninger? Jeg tror det ikke, jeg tror ikke, det har været nødvendigt for at konstatere vor Neutralitet, og mere kunne vi jo ikke, efter hvad der er sagt fra Venstres Side, nogen Sinde naa frem til. Altsaa ogsaa af Hensyn til den Elendighed, som Indkaldelserne medføre for de indkaldtes Familier, maa man kræve Klarhed fra Regeringen over, hvorvidt disse Indkaldelser have været begrundede. Jeg for mit Vedkommende kan kun, med de Oplysninger jeg har, misbillige, at noget saadant er sket, det forekommer mig ikke at være i vort Lands og vort Folks Interesse.

Konseilspræsidenten (*Deuntzer*): Jeg gør vist neppe den højtærede Ordfører stor Uret ved at sige, at Begrundelsen af hans Forespørgsel var hentet noget langvejs fra, men i den Time, hvori han talte, har han dog fundet Lejlighed til at sige i det mindste enkelte gode og sande Ting. Rigtig nok er det, som det saa ofte gaar med gode Ting, saaledes, at de ere ikke helt ny, og det forekommer mig navnlig ikke, at hans Paavisning af, at Venstre aldrig har været militaristisk, var ny og heller ikke nødvendig. Venstre har, saa vidt jeg ved, aldrig nogen Sinde været militaristisk, og er det heller ikke nu, saa vidt jeg ved. Systemskiftet har derfor i den Henseende ikke kunnet bringe noget nyt frem. Hvad det har bragt frem, er Venstres Tanke om, hvorledes den for vort hele Land og ikke mindst for Smaafolk i vort Land saa vigtige Forsvarssag skal ordnes, thi det er Smaafolk, over hvem det vil gaa ud, naar man ikke leder Landets Forsvar og